

Valašenka slavila 60. narozeniny

Za slunečného nedělního odpoledne se v kulturním domě ve Vidči sešli 21. dubna příznivci folklorního souboru Valašenka, aby si připomenuli, že už je mu šedesát let.

Jako první se na scéně představily nejmenší děti, které bezprostředně předvedly tanečky, říkačky, hry a hlavně s chutí zpívaly. K tomu je doprovázela malá cimbalistka Katka Fryšarová i cimbálová muzika pod vedením Drahya Klimkové. Poté se na scéně objevili už zkušební členové souboru a kromě jiných tanců a písní předvedli i točené.

Až do té doby se odehrával program, kdy Valašenka vítala jaro jen ve všedních krocích. Moderátor koncertu Tomáš Gross však ohlásil, že po velkém úsilí se podařilo dát dohromady i sváteční kroje, a na scéně se objevili Valaši i Valašky v nevídané parádě. Zatančili slavnostní tanec, jehož nacvičení jim muselo dát opravdu hodně práce. Předvedli ho s takovým prožitkem, že diváci v sále sledovali vše s úžasem.

To ovšem nebyl ještě konec programového odpoledne. Valašence k šedesátinám přišel poblahopřát, zatančit a zazpívat také zuberský dětský soubor Malý Beskyd

se svou muzikou. Předvedl choreograficky zajímavé vystoupení s májkou a sklídil zasloužený potlesk diváků, kteří celé odpoledne nadšeně povzbuzovali děti na scéně. Mezi nimi totiž sedělo plno těch, kteří do Valašenky kdysi sami chodili nebo patřili i k zakladatelům.

Nakonec došlo i na děkovačku všem, kteří se na krásném odpoledni podíleli. Děkovalo se vedoucí Valašenky Dobromile Halamíkové, jejím pomocnicím Pavle Smilkové, Ivě Mandulové, Michaele Bařinové, cimbálové muzice v čele s Drahoy Klimkovou, zvukařům a dalším. O slovo se přihlásila také starostka obce Štěpánka Míkuleňková, která poznamenala, že Valašenka je videčským „rodinným stříbrem“ a že si ji musíme hýčkat. Soubor ušel za šedesát let svého života kus cesty a před sebou má jistě ještě hodně zajímavých výzev.

Marcela Švajdová,
foto: František Jaskula

Vzpomínky na školní léta

Zveřejňujeme druhý díl vzpomínek 91leté Ludmily Vaculínové o videčské škole, jejichž první část vyšla v minulém vydání Spekttra Rožnovska. Vracíme se do první třídy, kdy se malá Lidka učila se svými spolužáky psát první písmena a číslice na tabulkách.

Jednalo se o tenkou desku vyrobenou z černé břidlice vsazenou do širokého dřevěného rámu. K tabulce neodmyslitelně patřil „kamének“ na psaní a malá mazací houbička přivázaná k rámu obyčejným provázekem. Aby byly kaménky ostré, chodili si je žáčci brousit na schůdky k videčskému kostelu. Tam prý to šlo nejlépe.

Kromě tabulky nosili prvňáčci v brašničce ještě jednu nezbytnou pomůcku – slabikář. Měly štěstí ty prvorepublikové děti, protože se učily číst první písmenka z Kožíškova slabikáře nazvaného Poupatá. Rozmlouval s malým čtenářem jako s přítelem. Půvabnými, už barevnými ilustracemi učebnici vyzdobila malířka Marie Fischerová-Kvěčochová a nechyběla v ní ani slavná říkanka „Polámal se mraveneček...“.

Ve vyšších třídách pak v aktovkách přibýly nezbytné sešity a penál s perem s násadkou, tužkami, gumou apod. Každá lavice měla kalamář s inkoustem, do kterého si žáci namáčeli škřípající pera. Při psaní se nesmělo příliš tlačit na špičku, neboť se brzy poškodila a pak museli rodiče za deset haléřů kupovat novou. A těch kaněk co bylo!

A jak probíhalo samotné vyučování? Školní zvonek zacinkal přesně v osm hodin ráno. Děti v lavicích vstaly a uvítaly učitele hromadným pozdravem „Pochválen buď pán Ježíš Kristus“. Poté začala samotná výuka. „Ve škole se hodně zpívalo, taky se připomínaly významné dějinné události české země,“ uvedla Ludmila Vaculínová. Například před prázdninami učitelé nikdy nezapomněli upozornit na výročí

Školní tabulky.

upálení Mistra Jana Husa a zdůrazňovali žákům, že to byl jeden z největších Čechů. Jelikož od vzniku naší samostatné republiky uplynulo jenom pár let, tehdejší učitelé byli většinou zapálenými vlastenci a přenášeli na děti své nadšení nad získanou svobodou a svou hrdost na Československo. V čítankách i jiných učebnicích se objevovaly texty dýchající českým životem a láskou k rodné zemi,“ dodala Ludmila Vaculínová. Její slova ostatně potvrzuje dochovaný zpěvníček pro školy obecné, měšťanské a střední, který je plný národních a vlasteneckých písniček. Ještě dnes si paní Ludmila zanotovala jednu z nich: „Zasvit nám, ty slunko zlaté, na poslední z vlasti krok...“ Jedná se o píseň připomínající smutný osud českých exulantů v době pobělohorské.

Také malá školní knihovna, kterou založil spolu s přírodovědnými sbírkami už na počátku 20. století učitel Hynek Kašlík (1861-1943), byla doplněna o nové knihy od českých spisovatelů. Ludmila Vaculínová vzpomíná, že jednou týdně přinesl řídící učitel Macháček do třídy koš plný knih a žáci si je mohli půjčovat. Sama byla nadšenou čtenářkou.

**Vzpomínky Ludmily Vaculínové
zaznamenala Jiřina Fabiánová**

Na archivním snímku z roku 1885 jsou žáci se svým učitelem Hynkem Kašlíkem (1861-1943). V obci působil 28 let. Byl otcem pedagoga, publicisty a národopisného pracovníka Bohumila (Miloše) Kašlíka (narozeneho ve Vidči v roce 1894), hudebníka Hynka Kašlíka (narozeneho ve Vidči v roce 1904) i slavného hudebního skladatele a dirigenta Václava Kašlíka, který se narodil v roce 1917 v Poličně. Foto 2x: Archiv autorky

